

ЩЕ ОДНЕ НАДБАННЯ В ШЕВЧЕНКІАНІ ЄНДЖЕЄВИЧА*

Видатний польський письменник Єжи Єнджеєвич (1902–1975) — автор повісті про життя і творчість Тараса Шевченка «Українські ночі, або Родовід генія» (вийшла трьома виданнями у 1966, 1969, 1972 рр.), низки шевченкознавчих статей, польських перекладів поезій Шевченка та повістей «Прогулка с удовольствием и не без морали», «Художник» і «Музыкант».

Є. Єнджеєвич розпочав роботу над перекладами прози Т. Шевченка, маючи вже досвід перекладача творів Л. Толстого, М. Коцюбинського, М. Горького. Про те, що Єнджеєвич був готовий до перекладання прози Кобзаря, свідчать не тільки його післямови до перекладених повістей, а й статті, спеціально присвячені Шевченкові-прозаїкові. Особливої уваги заслуговує розвідка «Проза Т.Г. Шевченка польською мовою (роздуми перекладача)», надрукована в журналі «Наша культура» (Варшава, 1960, № 2). Є. Єнджеєвич виклав тут свої міркування про стильові особливості прози Шевченка і проблеми її перекладу польською мовою. «Стиль творів Шевченка з погляду норм і естетики російської мови, на мою думку, бездоганий, свідчить про всебічну освіченість і літературний талант письменника, — писав Є. Єнджеєвич. — Зустрічаються тут, щоправда, українізми і полонізми, але їх можна вважати використаними свідомо для більшої виразності того чи іншого опису або діалогу, для передачі місцевого колориту. Про те, що це один з улюблених художніх засобів Шевченка, свідчать численні діалоги в повістях, написані по-українськи». Ці лінгвістичні прийоми автора Є. Єнджеєвич рекомендував передавати в перекладах дослівно, але у польській транскрипції з одночасним перекладом польською мовою у виносках. Лексику Шевченка він вважав за потрібне відтворювати лексичними засобами польської мови другої половини ХІХ століття. Торкаючись питань синтаксису, Є. Єнджеєвич писав: «Поділ тексту на речення я залишив такий самий, як в оригіналі, застосовуючи перестановку слів (із міркувань фразеологічних або синтаксичних) тільки в межах окремих речень».

Вірність Є. Єнджеєвича проголошеним творчим принципам, уважне ставлення до мовно-стилістичних особливостей оригіналу допомогли йому правильно відтворювати прозу Шевченка польською мовою. Про це свідчить і перекладена Є. Єнджеєвичем повість «Музыкант», що її Люблінське видавництво опублікувало вже після смерті перекладача в 1977 р.

Порівнюючи оригінал «Музыканта» з перекладом, переконаємося, що Є. Єнджеєвич майстерно відтворив ідейно-образну структуру повісті, дбайливо поставився до передачі стилістичних особливостей оригіналу. Похвали заслуговує і вдало складений коментар, яким завершується видання.

* Подаємо за: Пачовський Т. Ще одне надбання в шевченкіані Єнджеєвича // Всесвіт. — 1978. — № 9. — С. 198.